

Вілла у Сан-Фурсиско. Вілла у Сан-Фурсиско

КУПИТИ

Для чого Оля Синичка придбала стару хату в селі? Щоб ходити вранці босою по росянистій траві, щоб дихати на повні груди і відчувати - ось воно, моє місце, тут моє серденько. Щоб нарешті почати жити, а не дочікуватися кінця війни або чийогось дозволу бути щасливою.

Реальність, щоправда, виявилася не такою безхмарною, як Оля собі уявляла, переглядаючи картинки в інтернеті. Бур'яни доводять до сказу, сусіди пхають носа в чужий город, дорогоцінні родичі кепкують і взагалі мають жахливе почуття гумору, а любі подруги перегинають палицю зі своєю турботою, створюючи геть анекдотичні ситуації.

Щира, добра й весела історія про родину, дружбу й пошуки свого шляху, а можливо, і кохання.

ЯРОСЛАВА ЛИТВИН

Вілла у Сан-Фурсиско

ФАБУЛА
видавничий дім

Пролітаючи над гніздом

Синички

Якби хтось попрохав Олю Синичку описати своє життя одним реченням, вона б, швидко і не дуже добре подумавши, відповіла, що воно як «Секс і місто», тільки без сексу і без міста.

Якби ж хтось сказав Олі Синичці дібрати слова, які б охарактеризували її якнайкраще, то вона відповіла б, що вона — жартівлива і серйозна, мрійлива і практична, дивується всьому і нічому не дивується.

Оля Синичка ніколи б не сказала про себе, що вона якась там авантюристка. Проте так вирішить кожен, хто знає бодай про половину її пригод.

А про другу половину знати взагалі шкідливо.

І, звісно, якби хтось назвав Синичку авантюристкою, вона б образилася, спершу сперечалася, а тоді дулася. Бо вона емоційна і мовчазна.

Єдине формулювання, на яке Оля б погодилася, це — непередбачувана. І одразу додала би, що, може, для інших і непередбачувана, а для себе дуже навіть логічна й послідовна.

У свої тридцять п'ять років Оля вже встигла пожити в чотирьох містах; двічі майже вийти заміж; рік вчити китайську мову, щоб урешті дізнатися, що їй викладав корєсець, який вигадував значення ієрогліфів; майже пірнути з аквалангом; видалити три зуби мудрості й поклястися собі більше не рвати жодного.

Оля Синичка вісім років навчалась у трьох різних вишах, урешті так і не визначившись, ким вона хоче стати насправді: біологинею, вчителькою французької чи документознавицею, бо гадала собі, що документознавці вивчають старовинні манускрипти.

Зате в дитинстві на ці питання вона мала однозначну відповідь. Мушкетеркою. Оля Синичка хотіла бути мушкетеркою. Але була сніжинкою, лисичкою, літерою Й на святі Букварика, як справжнісінька акторка грала на міжміському конкурсі дитячих хорів,

вдаючи з себе дівчинку, яка вміє співати. Бо дівчинка, яка справді вміла співати, злягла з ангіною. Але Олі Синичці сказали не фарбувати губи й очі, щоб бути непомітною, і, стоячи на сцені, в жодному разі не співати, а раз по раз проказувати самими губами «двадцять два, двадцять два» — так здаватиметься, що вона знає слова. Оля все одно нафарбувалася і, можливо, місцями таки співала, але врешті прекрасно впоралася зі своїм завданням.

Уже дорослою Оля часто думала про те, як шкода, що коли ти пригнічена й розгублена, коли все летить шкереберть, коли необхідно дібрати правильних слів чи від тебе чекають більшого, ніж ти здатна дати, навіть при всьому бажанні, не можна просто взяти й безшумно казати «двадцять два, двадцять два», а воно все якось саме по собі залагодиться. Кожен почує те, що йому потрібно почути.

Щиро кажучи, Оля Синичка одного разу пробувала повернути такий фокус на екзамені, але хай яким глухим здавався літній викладач вищої математики, йому все ж дочулося, що з рота його студентки лине зовсім не та відповідь, яка б могла їй гарантувати бодай тверду двійку. І, як то кажуть, наступив на горло пісні Олі Синички. Ймовірно, саме тієї миті вона передумала вчитися на документознавицю.

Хай там як, ані біологині (щоб винайти новий вид живих істот і довести, що Бігфуті існують), ані вчительки французької (щоб урешті завести бурхливий і нестерпно романтичний роман з юним студентом) з Синички теж не вийшло. Не поїхала вона до Китаю працювати моделлю. Хоча, по совісті, мало хто вірив, що темноволоса, темноока Оля, зростом у сімнадцять чизбургерів з МакДоналдза, якщо їх розкласти на підлозі (так, вона саме таким чином дізналася свій зріст у чизбургерах!),— реальна кандидатка в моделі на тому боці Євразії, де сходить сонце.

У її сім'ї всі казали, що вона вдалася в тьотю Юлю. Але насправді нічого хорошого це не віщувало, бо від тьоті Юлі можна було чекати чого завгодно. Від Олі Синички ні. Принаймні в половині її історій.

Це тьотя Юля, а не Оля, поїхала в Крим, де в Балаклаві познайомилася з байкерами й тиждень з ними носилася на мотоциклах по гірських серпантинах, і вітер чухав її волосся, і сонце чухало її засмаглу, місцями вже облізлу до свіжо-рожевого шкіру. І це тьотя Юля вернулася додому з таємничим венеричним захворюванням, «про яке

чомусь геть нема нічо в інтернеті», і гордою відповіддю на всі чи майже усі розпитування про її бон вояж. «Я не нажопніца»,— відказувала вона, задираючи підборіддя й гляділа з-під своїх довгих гарнючих вій з легкою прохолодою і зверхністю голлівудських дів.

Але всі думали, що нажопніца, однозначно нажопніца.

Та нажопніцою тьоть Юля була недовго, бо потім у неї вкрали сумку і вона стала спиздилятком, а потім вагон поїзда, у якому вона їхала, випадково загорівся, і тьоть Юля стрибала з нього на ходу зі своїми сумками і чужою дитиною. Так вона певний час була Юля-Не-Стій-Стрибай. Було, що тьотя Юля танцювала в караоке на столі та впала, зробила собі тріщину в носі й пів року її називали Девять з Половиною Недель, бо, куди б вона не йшла, спочатку з'являлася загіпсована нога, а вже потім сама тьоть Юля.

Тоді сталося ще дещо: вона займалася коханням із якимось чоловіком і зачепила штору. У пориванні жаги й хіті потягнула її донизу, як знати, можливо, щоб прикрити постраждалу ногу. І це була не зовсім погана ідея, позаяк кожен її коханець вважав справою честі на тому гіпсі написати щось від себе, залишити щось напам'ять. І, якщо вже бути зовсім чесними, не всі з них обмежилися лише словами, хтось пішов далі й залишив тьоті Юлі на згадку наскельний живопис у всій своїй відвертості й простоті — зображення свого тіла, точніше, невеликої, але помітної його частини.

Хоч би що там було, але в екстазі й забутті тьоть Юля потягнула штору на себе, а та, важка і атласна, гепнулася з триметрової висоти. А разом із нею полетів і карниз. Карниз гахнув її коханичка по спині, а тьоть Юлі набив величезний синець на пів лиця.

З того дня протягом кількох наступних років чомусь усі стали називати тьоть Юлю артисткою. Хоча малоімовірно, що у той момент, як карниз припав до тьоті Юліного обличчя, вона співала.

Ногу тьоть Юля ламала двічі. Один легко і весело, принаймні так сама говорила, жартуючи й струшуючи кучерями. А другий — у страшній аварії, де її пожувало і лише дивом не проковтнуло повністю. Про другий раз тьоть Юля не любить згадувати.

Вона любить смішні історії, наприклад ту, в якій займалася коханням у полі й припекла собі на сонці дупу.

Загалом з тьоть Юлею завжди ставалися якісь божевільні пригоди. Але ні, точно ні, у них з Олею Синичкою не було нічого спільного. Бо тьоть Юля робить і не думає, а Оля спочатку думає, потім робить, а потім дивується, що все виходить не як у людей, а тиць пиздиць і збоку бантик.

ТЬоть Юля мала багато чоловіків, але ніколи не закохувалася. Оля ж у питанні чоловіків була дуже поміркована. Надзвичайно поміркована як для такої авантюрної дівчини.

Як Оля вперше майже вийшла заміж

Оля за все своє життя двічі майже вийшла заміж. Уперше це сталося, коли вона була на першому курсі. Втім, на першому курсі вона була тричі в житті, тому складно точно сказати, коли ж саме відбувалися такі вирішальні події. Але Оля зустріла гарного хлопця. Високого, доброго, уважного, трохи старшого. З глибоким голосом і карими очима. Він був непоганим, хоча Олі й не подобалися карі очі. А у віці першого курсу вона вважала, що очі в чоловіках ледь не найважливіше. Принаймні чомусь саме з очей починався опис чоловіків у тих любовних романах, які їй не поталанило читати школяркою.

Хай там як, попри свою карість, очі цього хлопця були в міру великими, достатньо виразними, не западали, не вибалушувалися, не косили, не блищали дивно, як від вживання марихуани, не були занадто хтивими, але виражали зацікавлення. І загалом виглядали здоровими.

Окей, подумала про себе тоді Оля, затвердивши очі, й перейшла до розглядання інших частин тіла. Ноги в Олександра, а саме так звали цього хлопця, у будь-яких любовних романах заслужили б опис щонайменше на дві сторінки. Це були довгі, гарні, рівні, достатньо мускулісті, міцні ноги. Ноги, на яких добре було б спускатися із засніжених схилів на лижах чи борді, на цих ногах гарно стрибати на батуті, але і ходити на них теж було б прекрасно у парку, або у горах, або на променадах над морем десь у тих південних місцях, де одне курортне містечко повільно перетікає в інше, але радощі ніколи не закінчуються. І де жовток сонця щовечора хлюпається в розімлілі за день хвилі морів або океанів. Словом, ноги Олександра цілком влаштовували Олю для всіх тих активностей, які вона хотіла б із ним здійснювати. Ну і для тих, які вона залишила неозвученими, червоніючи суцільним полотном від пупка до вух. Часом таке

почервоніння приносило незначні клопоти, якщо ставалося з Олею на котрійсь із пар. Точніше, найчастіше саме там воно і ставалося, позаяк навчання приваблювало Синичку значно менше за Олександрові ноги й усе, що до них кріпилося. В сенсі, корпус. І потім уже голова. Ні, не так, ноги, тіло, шия, голова. Очі.

Тож, як можна здогадатися, були в Олександра й інші приваби. Він мав широкі плечі, вузький таз, який Оля все ж зараховувала до ніг. І цей вузький, але округлий в потрібних місцях таз був беззаперечним аргументом у суперечці Олі самої з собою. Точніше, у порівнянні Олександра з ідеалом, який існував виключно в Оліній голові. Що більше в ньому було від ідеалу, то вищими ставали його шанси на те, що Оля дасть добро на побачення. Коли він запросить. Бо поки що Олександр, попри свої розумні карі очі, ще був не в курсі, що Оля вже майже вирішила, що він її достойний, і готова до ближчого знайомства за чашечкою кави зі згущиком.

Але вийшло так, що з сім'єю Олександра Оля познайомилася раніше, ніж із ним самим. Бо одного дня в крихітне кафе, де вона працювала після пар, Олександр прийшов не сам, як зазвичай, щоб пообідати поблизу свого офісу, а з мамою, тіткою і двома сестрами.

Виявилося, що в його мами день народження. Оля швиденько зателефонувала начальниці, випросила знижку на невеличкий, але пристойний торт. А тоді винесла його родині Олександра, приспівуючи *Happy birthday to you* у власному оригінальному аранжуванні, оскільки це був період захоплення Олею народним вокалом, який, поза усіма її сумнівами, виходив у неї напрочуд органічний і розкотистий. І лише згодом, років, може, за шість, Оля дізналася, що співати народні пісні — не тотожно кричанню і завиванню. А те, що вона робила зі своїм горлом, пориваючись розкрити душу назустріч пам'яті рідної землі та предків, називається *гроулінгом*. А дехто може навіть думати, що саме так викликають сатану або інших потойбічних сутностей. Таке знання глибоко розчарувало Олю в усій народній творчості й аж на кілька місяців відбило бажання співати.

Можливо, родина Олександра теж не розумілася на народних співах або геть була не проти дружби з потойбічним, але Оліне привітання вони зустріли із захватом і оплесками.

Мама і сестри були напрочуд милими до неї, Олександр бігав до Олі й одного разу навіть дозволив собі зайти за стійку, аби розрахуватися і залишити їй хороші чайові.

А ще він попросив її номер телефону. І Оля написала свій, справжній, а не як зазвичай, коли змінювала останню цифру і лишала непроханого кавалера тероризувати своїми смсками когось іншого. Для Олі чудова сім'я Олександра доповнила його образ, ставши третім плюси́ком у переліку найважливіших вимог і переваг, одразу після очей і ніг.

Оля чекала — й Олександр подзвонив. Але, на жаль, обрав той невдалий час, коли Оля захворіла настільки сильно, що її великий, дужий і добрий тато приїхав своїми ріднісінькими помаранчевими «жигулями» забирати додому свого *Боровичка*, як він кликав Олю з самого дитинства. З татом разом примчав дідусь, котрого ніхто не подужав відмовити їхати. Бо дідусь — це людина дуже близьких і знайомих Олі супротивностей: одночасно і відсторонений, аж часом байдужий, і надто чутливий, бо все бере дуже близько до серця. Вони забрали її з гуртожитку додому, а дідусь настільки сильно переживав за її здоров'я, що аж зблід на щоках.

Оля так заспокоювала дідуся, що навіть один раз, трохи забувшись, сказала йому «деда, не сци в компот», за що отримала довгий і осудливий татовий погляд. Може, вона верзла ще щось, але то вже історія, яку ніхто не розповість.

Оля мало що пам'ятає з тої дороги, а все через високу температуру. Пригадує дивне почуття провини й те, що вона вмовила тата заскочити в МакДоналдз, де вони придбали по чизбургеру, бо Олі дуже хотілося, щоб дідусь, який доїхав до столиці вперше за останні років двадцять, спробував цієї американської їжі. «Бутерброд як бутерброд», — виніс свій вердикт дідусь, жуючи обережно і з острахом. І тоді ще Оля замислилася, який її зріст буде в чизбургерах. Не відомо, чи ділилася вона своїми міркуваннями з дідусям, татом і його помаранчевими «жигулями», але наступні дні вся сім'я дуже переймалася Оліною температурою, яка курсувала поміж 38,5 та 39,1 градусами Цельсія.

Олі снилися кольорові сни навіть тоді, коли вона розплющувала очі. Оля пливла крізь сні удень і уночі, п'ючи запарену липу з ромашкою, чай з малинового варення і бабунині улюблені ліки проти всіх хвороб — молоко з медом, дрібочкою вершкового масла

і ложечкою соди. Олю натирали самогонкою, давали дихати над повитою парою розвареною картоплею, клали в її шкарпетки гірчичники та найгірше — зробили їй намисто з часникових зубців, таке само ганебне, як і в часи школи, коли вона мусила носити його під час усіх епідемій грипу. Варто зазначити, що грипом Оля так ніколи і не хворіла. Хоча є шанс, що завдячувати цьому варто не імунозмінцювальній та вірусовбивчій силі часнику, а соціальній дистанції, що виникала внаслідок таких дивовижних ароматних коралів.

Два тижні Оля Синичка сповна поринала в дитинство — лежачи безпомічна під пропітнілою наскрізь ватяною ковдрою, розглядаючи шпалери з дитячими візерунками, килими бордово-зелені в дивовижні ромби та квіти, бачачи там химерні фігури й обличчя, що ховаються, без сумніву, у кожному килимі, кожній фактурі дерева і кожній кривизні стіни. І за ці два тижні їй тричі телефонував Олександр з пропозицією зустрітися. Вона щоразу відповідала, що хворіє і, можливо, за кілька днів видужає, вдаючи, що вона відсотків на двісті радісніша й здоровіша, аніж є насправді. Олександр передзвонював за кілька днів, але ситуація була такою самою, а можливо, ще гіршою, бо лікарка, яку мама викликала до них додому послухати Оліні легені, сказала, що Оля на межі — ще трохи і її бронхіт перейде в пневмонію. Звісно, цього Оля не сказала Олександрові, бо кому треба хвора сумна першокурсниця із запаленими легенями. І тому, коли він вчергове подзвонив і почув, що вона досі хвора, то зробив свої *висновки*.

«Якщо не хочеш бачитися, так і скажи»,— буркнув він і кинув слухавку.

Оля прагнула щось йому написати, але знемога і температура тримали її під цілковитим контролем. Руки були важкими, пальці не гнулися, повіки здавалися непіднімними, наче то і не повіки були, а дерев'яні, розбухлі жалюзі. Вона думала йому сказати: «Та ні, послухай, я хочу, але я ледь встаю з ліжка». Але їй було незручно в цьому зізнаватися, наче після цих слів він побачить її на відстані — білу-білу, аж зеленкувату, у квітчастій трикотажній нічнушці, у в'язаних шкарпетках, у поясі з собачої вовни, з кусючим батьковим шарфом на шії, найтеплішим в усьому домі, і злиплім, давно немитим волоссям.

Коли Оля одужала, вона так і не зібралася з думками, щоб подзвонити Олександрю. Вона сподівалася, що побачить його за звичним столиком в обід, коли знову піде на роботу. Але Олександр більше жодного разу не з'явився у кав'ярні.

А могла б вийти заміж, поспівчувала собі Оля.

І це був перший раз, коли вона майже вийшла заміж.

Три правила кохання

Олі Синички

Не те щоб Оля не цікавила чоловіків. Іноді навіть занадто цікавила. Але про більшість симпатій Оля дізнавалася, коли, можна сказати, вже було запізно, поїзд прогудів «чу-чу» й сховався за поворотом. Для неї це завжди було несподіванкою, коли їй кидали в обличчя, що вона розчарувала. А Оля навіть і не знала, що когось зачаровувала. Бо логічно, що для «роз» потрібно «за», «роз» без «за» не існує, така послідовність. І Оля пропускала це «за» раз у раз. Вона не помічала знаків уваги. З усіма знайомими чоловіками Синичка дружила в найкращому сенсі цього слова — тобто без залицянь, поцілунків і жодних ляскань по дупі, а до цього, з її досвіду, тяжіли мало не всі чоловіки.

У ранній юності Оля взагалі не дуже розуміла, як можна цілуватися з тим, кого ти знаєш. І як після того бачитися? «Привіт, ти мацав язиком мої гланди, твоя слина була у мене на щоках і підборідді, липка і солонувато-солодка, я відчувала, як вона повільно сохне на моїй шкірі, й не могла насмілитися її витерти. Як твої справи сьогодні?»

Усі ті кілька разів, коли вже доросла Оля й цілувалася і не тільки, вона робила це з малознайомими хлопцями. І, свідомо чи ні, обирала тих, з якими вона б точно не подружилася. Ну а до того, що всі чоловіки тяжіють до мацання за дупу, вона ставилася філософськи. Можливо, для них це так само органічно, як, скажімо, відригування після пива чи носіння годинників. І, можливо, через своє прозаїчне ставлення до ляскання, як до чогось абсолютно неважливого, чогось, що треба просто перетерпіти, вона прогавила кілька глибоких і пристрасних закохувань у неї.

Але й до цього Оля ставилася філософськи — як прийшло, так і пішло.

Бо справжнє кохання *видно*, вважала вона. Його не прогавиш.

У коханні Оля Синичка тямала не дуже багато, та все ж дещо знала ще років з чотирнадцяти.

Щодня після школи вони разом з однокласницею Олею Добренькою, єдиною, яку не лякали часникові перли Синички, йшли до бабусі Добренької. Бабусю звали тьоть Надежда. Її кликали так усі, включно з онучкою.

ТЬоть Надежда носила перуку, коротку і руду, схожу чимось на волосся Лілу з «П'ятого елемента». І цю перуку тьоть Надежда носила просто так, не буди хворою на рак,— Оля, набравшись підліткової наївно-нахабної сміливості, все ж поцікавилася цим делікатним моментом. Тьоть Надежда пояснила, що за часів її юності, яка тягнулася так довго, що, можливо, досі й не завершилася (принаймні в голові самої тьоть Надежди), носити перуки було модно. Вони надають жінці елегантності й загадковості, бо ти ніколи не знаєш, якою побачиш її наступного разу, пояснила вона і продовжила далі про родзинки у жінці, і обидві голодні після школи Олі уявляли собі якийсь чепурненький кекс, присипаний цукровою пудрою. «В жінціне должна бути загадка. Жінчина — це вспишка, інтерес, іскра, це песня, це парфю-у-ум, це желаніє, це доступна недоступність, це абажаніє і задурманений ум. Бо жінчина непостоянна, як ветер в має»,— додала вона, щоб цілком розвіяти образ кексика. Щоправда, безуспішно.

Хай там як, якою б жінчиною-вспишкою і жінчиною-загадкою не уявляла себе тьоть Надежда, але Оля завжди знала, якою її побачить — у халаті у квіти («ас-ссссстри», як вона пафосно казала), у рудій, припалій пилом перуці, з чорними тонюсінькими, намальованими олівцем бровами і рожевими губами. Саме того несамовито-рожевого кольору, який ще іноді можна було зустріти на губах пенсіонерок у тролейбусах. «Цвет фукції»,— казала на нього тьоть Надежда, а Синичка і Добренька намагалися не реготати вголос.

Уста тьоть Надежди від народження були дрібними й скромними, тому вона здійснювала нещадні спроби надурити природу, малюючи губи поза контуром так, щоб вони вже були максимально великими, але ще не викликали страху. Принаймні в дорослих.

Бо діти, як вважала тьоть Надежда, нічого в істинній красі не розуміють.

ТЬоть Надежда не вміла готувати й не готувала, все життя харчуючись виключно бутербродами, некрутими яйцями і коньячком

по вечорах, при попутному вітрі. Попутним вітром для неї були всілякі сприятливі нагоди — хтось зайшов у гості, вона знайшла на вулиці гроші, які хтось загубив, батьки Добренської видали їй щотижневую платню за те, що вона гляділа Добренську після школи та робила з нею уроки.

Хоча ніхто уроки з нею, звісно, не робив. Про це знав і син тьоті Надєжди, Добренський-старший, і його жінка, тьоті Добренська. Навіть сусідка поверхом вище знала, що ні про які уроки не йдеться, та всі ретельно закривали на це очі й тьоті Надєжда отримувала свої чесно незароблені гроші, а Оля Добренська — свободу.

Тьоті Надєжда любила пити «кохве», їсти «конхвети», дивитися кіно. Кіном вона називала усе, починаючи з серіалів, закінчуючи випусками новин та іграми КВК у неділю ввечері. А найголовніше у тьоті Надєжди, принаймні для Олі та Олі, було те, що тьоті Надєжда мала абонемент у міській дорослій бібліотеці, звідки щотижня приносила чотири-п'ять маленьких, пошарпаних романів *про любов*.

Оля Синичка й Оля Добренська полювали на ці книжечки, мов дві жваві кокер-спанієльки. Їхнє *позакласне* читання стало особливою частиною дня, заради якої *варто* перетерпіти школу.

Але ні, не можна було прямо після уроків примчати, скинути рюкзаки в коридорі й поринути в безпросвітне читання. Як і в будь-яких інших приємних, але середньо-дозволених речах, велику роль тут відігравав ритуал.

Спершу дорогою зі школи потрібно було придбати в кіоску по великій дріжджовій плюшці у формі сердечка, тоді вдома у тьоті Надєжди розрізати обидві плюшки горизонтально і змастити холодним, ламким, місцями пожовклим маслом, приготувати дві чашки противного розчинного кохве, все це, регочучи, поглинути, бо юні дівчата постійно регочуть, це їхній природний стан. І тоді вже йти в спальню, лишивши тьоті Надєжду з її кінами в телевізорі.

У спальні Оля і Оля стрибали на двоспальне ліжко з рожевим слизьким покривалом, брали з тумбочки поряд котрусь з книжок і читали вголос по черзі, перегортаючи особливо нудні місця, ті, де ні у кого не пекло від пристрасті у грудях, не паморочилося, не пашило в паху і ніхто не цілувався.

Власне, звідти Оля Синичка довідалася про любов усе те, що знала, доки не дізналася, як воно насправді.

Перше правило кохання — його видно.

Друге правило — кохання рідкісне.

Третє — кохання неможливе без ідеального партнера.

Ці три правила і в дорослому віці надійно вберігали Синичку від випадкових заховань, адже подолати пункт три було майже нереально.

Оля Добренька, навпаки, зробила з тих історій про любов свої, не завжди очікувані й передбачувані висновки. Для неї кохання було повсюди, у всякому погляді, кожнісінькому знаку уваги. Вона всотувала в себе мікрокраплі кохання просто з повітря, як якесь алое вера, напивалася ним, блимала, як світлячок у баночці, віддавала його так щедро, наче всі шафи в її кімнаті були переповнені коханням, воно випирало з них — тільки встигай згрібати, наповнювати ним кишені, посипати доріжки у парку — замість піску і солі, платити ним за проїзд у старому автобусі-ЛАЗі, що курсує туди-сюди містом, від одного його краю до іншого.

Добренька бачила кохання навіть там, де його не могло бути, вишукувала пагінці в голих пустелях, на згарищах, на асфальті й поміж плитками на доріжках. А коли знаходила — багрянїла щоками, блищала сірими, мов туманний ранок, очима, вимучувала Синичку своїми новими і новими секретними закоханостями, цього разу точно-точно справжніми. А іноді, не даючи ради з усіма своїми цунамичними емоціями, плакала, сміялася, знову плакала, сумнівалася, сподівалася й гризла нігті.

— А ти шо, школьни́ца? — присів біля них мужик, прямо на траву, у своїх великих штанах, у великих шкіряних сандалях із бурими заправними шкарпетками. Спирався на свою велику руку з великими пальцями, з великими нігтями. Здоровий, дорослий, майже старий мужик.

Оля Синичка й Оля Добренька тоді сиділи коло річки, у тополях, постеливши собі покривало, бо ще була весна, тополі ще не розлетілися пухом, але сонце вже дурило голову.

Мужик говорив до Синички. Вона байдуже відвернулася, розглядаючи повільну сильну воду, качок, протилежний зарослий берег, пружні линви верб. Якщо знати, де дивитися, то можна при самому березі побачити черепашок.

— Школьніца, питаю? Ти ж не глуха, мала?

Добренька гризла нігті. Синичка врешті подала голос, грабаючи гілочкою по сірому піску. Їй хотілося, щоб мужик пішов.

— Не глуха.

— А де мамка-папка твої?

— Дома.

— То ти школьніца?

— Угу,— відказала першокурсниця Синичка. Стратегія ігнорування мужика не спрацювала. Вона перейшла до плану Б — переконати, що їм не по дорозі.

— А на уроки ходиш, не прогулюєш?

— Прогуляю.

— А з ким прогулюєш? — мужик присунувся ближче. Від нього сильно несло потом і горілкою. У руках він жмакав не підпалену сигарету, наче не міг вирішити, чи варто курити при дітях.

— Сама прогуляю.

— А зі мною прогуляєш? — голос мужика став тихим і хрипким. Його велика голова зайняла собою пів неба, пів річки, пів тополі.

— Чого ви рішили, дядя, що я з вами кудись піду?

— Бо я заплачу, мала, що ти. Хочеш, в кафе підемо. Хочеш, оно, плаття тобі куплю.

— Знаєте що, дядя, ідіть до своєї жінки чи куди ви там йшли.

— А як не піду?

Синичка замовкла і подивилася на воду, шкірою, пушочком на шиї і щоках відчуваючи гіркувате, хрипуче дихання мужика.

— Підете,— врешті відказала.

І він пішов.

Важко звівся на ноги, склав незакурену сигарету в кишеню футболки.

— Думаєш, сама умна, да? Та кому ти всралася, малолетка.— І побрів, шарудячи великими штанами, загібаючи сірий пісок

у босоніжки.

— Він на мене запав,— сміючись, як дельфінчик, сказала Добренька, розправляючи спідницю на білих колінах. Вона дістала з сумки поцуплену в мамі пачку тоненьких сигарет і закурила.

— Кому?

— Та тому мужику. Просто він *стіснявся* до мене забалакати.

Сонце сиділо на задиркуватому кінчику носа Добренької, сонце перетворювало русявий колір її волосся на мідний, воно гладило щільно вимазані тональним кремом щоки. Але той крем усе ж не міг затлумити природного рум'янку.

Добренька курила, невміло затягуючись, мрійливо позирала в той бік, куди пішли великі штани мужика разом із ним самим.

А Оля Синичка знову дивилася на випещені, повні соків верби, на рябінь річкової солодкої води і думала, що, ймовірно, усі ріки в усе впадають, всі води змішуються. І що до Олі Добренької на маленькому човнику все ж допливла генетична бандеролька від тьоть Надежди.

Добренька вийшла заміж у двадцять два, десь тоді, коли Синичка врешті переходила на один зі своїх других курсів. Оля Добренька полетіла до РАГСу цнотливою, у суперпишному білому платті, але приємно здивувала новоспеченого чоловіка глибокими пізнаннями у царині жахливо непристойних анекдотів та справжньою, відданою любов'ю до еротичних фільмів. І навіть порно вона також називала «кіно».

Троє пінгвінят

Оля Синичка ніколи не вважала свої інтелектуальні здібності чимось занадто видатним, але нерідко чула на свою адресу звинувачення в тому, що вважає себе надто розумною.

Так, ніби це щось погане.

Занадто розумною її називали в університетах, коли вона не хотіла платити за екзамени чи заліки. «Думаєш, ти тут умніша за всіх?» — почула вона за кілька років від свого директора у занюханій конторці, коли хотіла отримати всю зарплатню, всі обіцяні їй і зароблені нею гроші. Проте розмова закінчилася тим, що директор тікав, а Оля бігала за ним по офісу.

«Нам таких розумних тут не треба»,— сказала мамуся випадкового знайомого з однієї компанії. Він напився, всі розбіглися, а Оля, як самовіддана мушкетерка, дівчина честі й відваги, мусила тягнути його додому. Хоча насправді весь той кілометр і три прольоти сходів, які вони подолали разом, вона почувалася зовсім не як мушкетерка, а як маленька, але міцна конячка. «Шоб ми вас більше не бачили»,— на знак подяки сказала мамуся і зачинила перед захеканою Олею двері. Очевидно, та вирішила, що носячи її синулю на собі, підіймаючи його з землі та підпираючи збоку, доки він блює, Оля насправді підбиває до нього клинці. Оце так безсоромно і далекоглядно залицяється.

Бували дні, тижні, місяці, коли Синичка і справді хотіла бути не собою. Не верзти дурниць, не стрибати поперед батька в пекло, не чудити, не оскаржувати, не відстоювати, не огризатися, не лазити по слова до кишені, не намислювати зайвого, не застрягати на одній думці. Але щось у ній опиралося. Ймовірно, її авантюристична вдача. Просити її не чудити було те саме, що просити дощ не падати. Абсолютно нереально. Бо ким би вона тоді була, коли б не собою?

Хоча насправді існувала й інша суспільна думка стосовно її інтелектуальних здібностей, діаметрально протилежна.

«Дурненька, ти все не так розумієш»,— сказав їй той, другий, найособливіший, майже ідеальний, за кого вона ледь не вийшла заміж.

Сказав це невимовно ніжно, навіть трохи крякаючи, як гумова качечка. Він сміявся, тручи носа, пробував обійняти її, немов маленьку загублену дівчинку. А коли вона відвернулася, він ходив туди-сюди кімнатою, *їхньою спальнею у їхній квартирі*, вклавши руки до кишень тонких стильних штанів. І до останнього називав її дурненькою, а Оля говорила і говорила про його зради, бо її заклонило. Вона повторювала імена і місця, скільки це тривало, цитувала напам'ять лист, який прийшов по обіді на її робочу, публічну, пошту, написаний із безжальною точністю криголама. Бо все розтріснулося. Все зламалося. Бо було невимовно боляче. І на кілька років стало темно.

А він, той, майже ідеальний, врешті одружився з криголамкою, жив з нею в добрі й злагоді. І в них народилося троє пінгвінят.

Над прірвою у кукурудзі

Можливо, багато чого інакше складалося б у житті Олі Синички, якби вона сама вирішувала те, якою вона є, а не слухала всіх довкола. Навіть тих, кого слухати взагалі не варто. Передусім тих, кого слухати не варто за жодних обставин.

Але чомусь вона слухала свою вчительку: «А голову ти свою не забула?». Й іншу вчительку: «Які з тебе вийдуть люди?». І ще одну: «Головний ВУЗ для жінки — це вийти удачно заміж».

Слухала всіх тих, хто не зважав на її біль, дискомфорт чи проблеми та вчив її саму не зважати на себе. «Та хіба то кров? Тю, царапинка, до свадьби заживе». Або: «Ну і шо, шо дощ, не сахарна, не розтанеш». І взагалі її улюблене: «А як ти рожати збираєшся, неженка?».

Багато чого Олі казали про неї чоловіки. І кожному вона вірила. Бо як не вірити? Як вона *сміє не вірити*? Їм же ззовні краще видно. «У тебе криві зуби»,— якийсь випадковий співробітник її батька. «У тебе занадто короткі ноги, а все інше нічого»,— тип на зупинці. «Якби не ці брови, ти була б в порядку»,— її однокласник. Оля щипала брови, хоча вони ніколи не були занадто пухнастими чи зарослими. Оля не могла вийти з дому, не перевіривши брови, щоб не прогледіти хоч якусь коротюсіньку зайву волосинку. Волосинки стали її лютими ворогами, її особистими фашистками.

Оля постійно, при кожному кроці тягнула носки, щоб не було помітно, що її ноги занадто короткі. Оля ходила до ортодонта, бажаючи вирівняти зуби, доки якийсь адекватний лікар не сказав їй, що її зуби цілковито нормальні.

Але Оля йому не повірила і соромилася усміхатися широко і відкрито.

«Як ти можеш носити таку сумочку?» — заявив хлопець, який їй подобався, але це точно не було кохання. Бо кохання *рідкісне*. А все, що не рідкісне, що не унікальне, то не рахується. «Шо не так з сумочкою?» — «Вона занадто маленька для твоєї великої дупи, це смішно виглядає». І Оля купила нову сумочку. Велику.

«Як дивитися з відстані, ти набагато красивіша»,— той самий хлопець. І Оля почала фотографуватися тільки здалеку. Це було *так логічно*, що вона не розуміла, як до цього не дійшла своїм розумом. Так же не видно ані її брів, ані кривих зубів. А якщо правильно поставити ноги, то і взагалі вона на щось та й схожа.

«Все, що більше тридцять сьомого розміра в жінки — то лапті, а не ноги,— подруга її бабуні, погана жінка, яку бабуня жаліла, тому й дружила.— У мене тридцять восьмий, і я всю жизнь так стіснялася, так стіснялася, всігдa, як приходила в гості, ховала свої туфлі, щоб ніхто не бачив, що в мене ласти, а не ножки».

«Маленька жінка для любові, велика для роботи»,— казала мініатюрна дружина якогось партійника на пенсії, з котрою Олі судилося працювати в одному кабінеті. І Оля погоджувалася, що вона для роботи. А для чого вона ще може годитися зі своєю дупою, бровищами, зубищами і ластами сорокового розміру?

«Нас не впустили в ресторан, бо ти в джинсах»,— сказав їй чоловік, з яким вона познайомилася в інтернеті й прийшла не на побачення, а на зустріч. Вона точно знала, що це не побачення,— бо коли побачення, це одразу *видно*. На нього приходять з квітами. А чоловік прийшов просто так, у штанах, у сорочці, у начищених туфлях і без квітів. Звичайний чоловік, який знає, де продаються хороші парфуми. Він хотів піти саме в цей ресторан, але їм на вході повідомили, що вільних столиків немає. Альберт, так його звали, не повірив. «Треба знайти місце, куди нас взагалі впустять у *такому вигляді*». Оля не знала, куди їй подіти саму себе у звичайних темних джинсах, навіть не потертих і не дірявих на колінах, адже всім відомо: дівчатам з короткими ногами й великою дупою діряві джинси носити протизаконно. І так, з нею ставалися індійські сарі, які вона обрізала і носила як шаль, або як туніку на пляжі, або як верх від купальника, якщо купальника не було. В її житті траплялися дивовижно короткі спідниці, які чомусь вдома виглядали значно довшими, а на вулиці містичним робом вкорочувалися. Бували з нею мереживні гольфи, які сповзали з ніг, і шорти, що тріснули на дупі, і сукня з величезною масною плямою на стегні, про що вона не знала і ходила так цілий день. Ставалися з Олею Синичкою нігті зелені, сині, червоні, чорні, пофарбовані фломастером, нігті приклеєні пластмасові, салаткові нігті, нігті у блискітки, нігті «а-ля френч по-домашньому» (ніколи так не

робіть). Бували в неї губи малинові, червоні та матові-супер-бліді (теж так не робіть). То її обкидало прищами від солодкого, то вона випадково спалила собі пів брови, то пробувала зробити ірокез, то сама рівняла гривку, то пофарбувалася у фіолетовий, то сама підстригала нарощені вії, бо вони виявилися задовгими й лоскотали їй ніжну шкіру під бровами. Бували в житті Олі цілковиті модні провали, шалені експерименти, траплялися футболки, які вона сама розмальовувала вночі перед екзаменом замість того, щоб писати шпаргалки. Була блузка зі слідом від праски, величезна рожева куртка, яку вона називала гівном єдинорога, була потворна шкірянка і жовті кеди, буси з бісеру та арафатка, картатий шарф майже як у Шерлока і звичайний тільник, жилетка зі злиплого, огидного штучного хутра і пояс зі стразами. Але цього разу все було в порядку. Оля нетипово для себе мала вигляд цілком звичайної дівчини.

Врешті Альберт привів її у якийсь паб і повідомив: «Поводься пристойно, мене тут всі знають». Оля уважно спостерігала — ніхто не привітався з Альбертом, ніхто не дивився у його бік. Ніхто *насправді* його не знав. Але вона все одно поводитися пристойно. Сиділа з рівною спиною, нервово шкребучи нігтями тканину джинсів, і ховала ступні під лавкою. За свій коктейль вона наполягла, як завжди, розрахуватись сама.

Більше з Альбертом вони не бачилися. Але за кілька років вона знову потрапила в той самий провулок, до того самого ресторану, куди їх тоді не пустили буцімто через неї. То була інша зустріч (без квітів) з іншим чоловіком (інтернет-знайомство). Але інший заклад. «Тут наче непогано»,— сказала Оля, пропонуючи зайти у двері навпроти. А чоловік (директор фірми), любитель вишуканої кухні (за його словами), тонкий знавець м'ясів, сирів, вин, чаїв і кав (про що писав багато і натхненно), підійшов до вікна, зігнувшись, ризикуючи замастити своє чорне пальто у брудному скислому снігу, розглядав меню, яке стояло на столику, вивчав його зосереджено, морщаючи лоб і ніс. Оля відводила очі й червоніла від сорому, як від діатезу. Врешті, випроставшись, він одягнув свої пальчатки з ніжної, дорогої шкіри й сказав: «Я знаю інше місце». Цим місцем виявився фудкорт у торговому центрі.

Оля жувала свою картоплю фрі, политу морозивом, запивала колою і думала: *яка ж вона?* Дівчина, яку не пускають до ресторану через

джинси? Чи дівчина, яку просто не поведуть до ресторану? Дівчина, на спілкування з якою шкода витратити гроші, навіть за умови, що за свою їжу вона платить сама?

У будь-якому разі, єдиний позитив у цьому всьому — розуміння, що, дяка богові, це не було кохання. Бо ці двоє, як і п'ятеро інших, з якими Оля все ж насмілилася піти на побачення всліпу, не були *ідеальними*.

Бо тільки хтось ідеальний зможе врівноважити таке дурко і страшко, як вона. Може довести всьому світу, що вона чогось варта. Ось лише погляньте, він, ідеальний, з нею. А значить, побачив у ній щось таке, чого не бачив ніхто. Навіть вона сама.

Врешті Оля Синичка просто перестала сподіватися. А всі її невдалі побачення перетворювалися на дуже смішні історії. «У мене бійцівська сперма,— сказав їй один.— Женяться тільки бета-самці, а я альфа, я тільки запліднюю». «Багато років я сидів на наркоті. Хочеш трав'яного чаю? Я приніс з собою». «А що поганого в публічному пердінні? Не, ти аргументуй». «Любві достойна тільки мати». «Не думай, що в нас сьогодні щось вийде, у мене трипер». «Ти питаєш, чого я одів дві шапки? Бо так тепліше». «Якщо хочеш, можеш провести мене додому». «Я тобі забув сказати, я женатий». «Ти взагалі собі представляєш, як тобі повебзло зустріти такого красавчика, як я?». «Ось бачиш цю коробку? Тут два сірники. Один з них — душа мого знайомого. Я купив його душу. Хочеш піддержати?». «У мене немає роботи, ти що, смішна?!». «У мене є друг, він оце такий самий притрушений, як ти, тож якісь книжки читає». «Ти геть за собою не дивишся, чи що?». «Ми з жінкою запрошуємо тебе в гості. Вона, до речі, бісексуалка». «Що робиш? Вчишся? То твоя мушелька суха і порожня?». «Ану стой, нюхни, у мене сильно смердить з рота?». «Ось, бачиш, оця дівчина на фото, я мрію колись з нею женитися і жити в її домі. Дивися, який великий, гарний дом». «Якби я був жінкою, то давав би усім підряд. А ти жадіна». «Я буду називати тебе Лось». «Ти така гарна, я б тебе заморозив і милувався тобою через скло».

Олі не щастило на чоловіків, але насправді таланило на чудернацькі історії.

Про зубату конячку

З чотирьох до семи років звичайна українська дівчина Оля Синичка мріяла покататися на конячці.

Вона малювала конячок крейдою на асфальті, вирізала з кольорового паперу, виводила фломастером на шпалерах — спочатку на майже повний зріст, але потім, коли виявилося, що батьки не так сильно захоплюються конячками, як вона, то меншенькими й уже в малопомітних місцях. Оля ліпила коників з пластиліну та одного разу навіть з тіста, яке мама замісила на пиріжки. Оля вигадала чотири пісні про конячок, сім з половиною казок і один мультфільм, щоправда, його їй так і не вдалося намалювати. Оля навчилася цокати язиком, наче то копита коня, і навіть вмовила сусідського хлопця Максима возити її на спині, доки вона розмахує дідовим капелюхом з причепленим до нього пером ворони, яке так вдало і принагідно знайшлося біля смітника. Максим возив її доти, доки Максимова мама не прийшла до Оліних батьків сваритися і навіть сказала кілька нехороших слів.

Діватися було нікуди, на сьомий день народження Олю повезли в село до прабаби Степаниди, до її колгоспу, і посадили на стареньку буру кобилку на ім'я Дзвіночок.

Оля сиділа верхи на Дзвіночку — і це були зовсім інші відчуття, ніж сидіти на Максимові. І різниця була не лише в тому, що Дзвіночок тримали за повідці, а Максимом Оля керувала самотужки. Можливо, Максиму не подобалося те, що його осідлала якась мушкетерка з сусідньої квартири, але він з честю і гідністю ніс свій хрест. Проте найбільшою відмінністю було те, що Максим не пробував вкусити Олю. А Дзвіночок пробувала.

Бура кобилка з чорною гривею і гострими злими вушками постійно вертіла головою, намагаючись вхопити Оліну ногу своїми величезними жовтими зубами. Чоловік, який тримав Дзвіночка за вуздечку, понуро брів попереду, жодного разу не озирнувшись, тому залишена напризволяще Оля — лише Дзвіночок і вона, тет-а-тет,— їхала гарним

садочком, з ще голими, покрученими деревами, наче їх хтось ранком збирав до школи, а вони видиралися і так і застигли. Їхала по м'якій після снігу, сонній землі. Зверху сірою тюллю хиталося переддощове небо, гиркалися між собою ворони, десь вдалині рипіли вантажівки.

Їй було сім. Вона мала б бути найщасливішою дівчинкою у світі.

Але Оля їхала садочком і плакала. Плакала дорогою додому, сидячи на передньому — святковому — місці у помаранчевих «жигулях». Плакала, коли прийшли гості й Максим подарував їй заколку і пахуче мило. Плакала, коли різали торт і їй поклали шматок з мармеладом і трояндою, плакала, коли мама хотіла примусити їх з Максимом грати в хованки. Плакала, коли дорослі почали танцювати. І коли всі пішли, перед сном знову плакала.

Всі допитувалися, в чому річ, але Оля так і не зізналася, що просто дуже, дуже злякалася, що ця дика некерована сила на ім'я Дзвіночок відкусить їй ногу.

Майже про зубату конячку, але насправді ні

Відтоді всі вирішили, що Оля просто не знає, чого хоче. А надто у свій день народження.

Тому коли за сімейним столом, святкуючи свій тридцять п'ятий день народження, Оля оголосила, що купує хату в селі, ніхто й не подумав дивуватися.

Мама Катерина, жінка з густим волоссям розкішного пшеничного кольору і диявольським почуттям гумору, прицмокнула язиком і поглянула на тата Михайла, передаючи право першої реакції йому.

Тато Михайло відкинувся на стільці, пойорзав, поправив вузькі манжети на сорочці, яку дружина таки примусила його вдягнути, і спитав:

— В якому селі?

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ